

Mye teori om faglig skjønn

Helene Hanssen, red.

Faglig skjønn og brukermidvirkning

206 s. Bergen: Fagbokforlaget, 2010.

Pris NOK 298

ISBN 978-82-450-0866-1

Denne boken tar opp viktige tema. Innen dagens helse- og sosialtjeneste med økt vektlegging av mål- og resultatstyring, rapportering og dokumentasjon er det spesielt viktig å synliggjøre at skjønnsutøvelse er

kjernen i helsearbeid og sosialt arbeid, og at organisering og ledelse utgjør viktige rammebetingelser for skjønnsutøvelse. De fem forfatterne har bakgrunn i sykepleie, sosialt arbeid og jus. Som målgruppe angis studenter innen helse- og sosialfag på høyskole- og universitetsnivå og fagpersoner i helse- og sosialtjenesten.

Det er sju kapitler. Det første er skrevet av alle forfatterne i samarbeid, de øvrige kapitlene av enkeltforfatterne. I første kapittel drøfter forfatterne teoretisk faglig skjønn og skjønnsutøvelse i helse- og sosialfaglig arbeid, og de diskuterer forholdet mellom rettsanvendelsesskjønn og faglig skjønn. I andre kapittel gjennomgås det rettslige grunnlaget for pårørendeinvolvering i helse-tjenesten. Forfatteren beskriver hvordan rettsregler setter rammer for hva som kan eller skal bestemmes, og helsepersonells handlefrihet innen disse rammene. Disse to kapitlene er gode og formidler nyttig kunnskap.

De påfølgende kapitlene er ujevne. At de ulike kapitlene står litt for seg selv, og at det er en del gjentakelser, er ikke så farlig. Hovedinnvendingen er at kapitlene er for teoretiske med for mange ulike teoretiske perspektiver som ikke integreres, og at det i for liten grad knyttes an til den solide teoretiske gjennomgangen innledningsvis. For eksempel har et av kapitlene 75 referanser til forfattere innen bl.a. psykologi, filosofi, sosiologi, medisin og sykepleie. Forfatterne refereres kort, ofte i form av utvalgte sitater, men perspektivene settes i liten grad inn i en større sammenheng, og kapitelforfatterens egen stemme forsvinner. Språket er uklart, og det er vanskelig å få tak i budskapet. I to kapitler tar forfatterne utgangspunkt i empiriske studier fra praksisfeltet (demensomsorg og sosialt arbeid). Dette fungerer godt, og de formidler interessante resultater. Forfatterne lykkes imidlertid ikke helt med å knytte empirien til teorien og greier derved ikke å løfte frem fra praksisfeltet gode eksempler på skjønnsutøvelse knyttet til interessante utfordringer og dilemmaer.

Flere kapitler har godt språk og tydelig fremstilling, mens i andre blir teksten ordrik og enkelte ganger uklare. Et lite irritasjonsmoment er at alminnelige utsagn ofte belegges med referanser, som noen ganger også kan virke søkt.

Jeg vil anbefale bokens to første kapitler for målgruppen som angis. Andre kapitler vil også kunne ha interesse. De to første kapitlene bør avgjort også være nyttige for politikere, ledere og administratorer innen helse- og sosialfeltet ved at de tydeliggjør viktige (ramme)betingelser for å kunne gjøre et godt klinisk arbeid på praksisnivået.

Sissel Steihaug

Avdeling helsetjenesteforskning
SINTEF

Er velferdsstaten avhengig av tette grenser?

Grete Brochmann, Anniken Hagelund

Velferdens grenser

392 s, ill. Oslo: Universitetsforlaget, 2010.

Pris NOK 379

ISBN 978-82-15-01617-7

Dersom du trenger en detaljert oversikt over innvandringspolitikken i de tre skandinaviske landene etter 1945, er dette boken for deg. Om du i tillegg trenger en diskusjon av motsetningene mellom velferdsstaten og innvandring fra utviklingsland, er dette rette kilden. Boken handler nemlig ikke om grensene for velferdsstaten, men om velferdsstatens behov for å vokte sine statsgrenser.

Dette er sluttrapporten fra det forskningsrådsfinansierte prosjektet *Innvandringens velferdspolitiske konsekvenser. En nordisk kunnskapsoppsummering*. Karin Borevi har skrevet det svenske bidraget, Heidi Vad Jønsson og Klaus Petersen det danske.

Her er store mengder stoff. Det jeg savner, er for det første analyser og teorier. For det andre er oppsummeringene sparsomme. Forfatterne mener nok at de tre skandinaviske velferdsstatene i all hovedsak har tålt påkjennningene med store mengder ufaglærte og lite integrerte innvandrere. Den velferdspolitiske hovedlinjen med like rettigheter for alle bosatt i landet, er beholdt med bare små endringer.

Derimot er innvandringspolitikken blitt skrittvis forandret, fra åpne grenser i de første par decenniene etter krigen til dagens nøye siling av flyktninger. Dette har skjedd ulikt i de tre landene, og de som er interes-

sert i detaljer, finner masse stoff her. Men igjen er konklusjonene forsiktige og oppsummeringene vage, til tross for mye dramatik i emnet.

Det kan virke som om forfatterne er innstilt på å skrive den offisielle historien om innvandringen i de tre skandinaviske landene i etterkrigstiden. De støtter den offisielle innvandringspolitikken. Hva de ellers mener, forblir utydelig. Derfor blir dette en bok for de spesielt interesserte.

Bjørgulf Claussen

Institutt for helse og samfunn
Universitetet i Oslo

Debattbok om barns helse

Frank Lindblad, Carl Lindgren

Välfärdslandets gåta

Varför mår barnen inte lika bra som de har det?

168 s, tab, ill. Stockholm: Carlsson Bokförlag,

2010. Pris SEK 249

ISBN 978-91-7331-220-2

Med denne boken ønsker forfatterne, en barnelege og en barnepsykiater, å sette søkelyset på det paradokset at barn i økende grad, og økende med alderen, angir at de føler seg utilpass, samtidig som velferdssamfunnet utvikles med stadig

flere goder for befolkningen. Mer velferd gir altså ikke mer helse, men kanskje til og med tvert imot. Kan det tenkes at vi trenger en ny forståelse av helse og velferd?

Det er ingen definert målgruppe, men forfatterne henvender seg til alle som har interesse for barn, helse og velferdspolitik. Vi inviteres til diskusjon og til å tenke nytt. Det er tre hoveddeler: Hur mår barnen, Hur mår samhället og Vägen framåt. Hver hoveddel har underkapitler med tilhørende litteraturreferanser.

I den første hoveddelen beskriver forfatterne sitt utgangspunkt, nemlig barns subjektive beskrivelse av egen helsetilstand, både fysisk og psykisk, slik det kommer frem både i klinisk arbeid og gjennom gjentatte store befolkningsundersøkelser. Barn og unge rapporterer i økende grad om tristhet og depresjon, hodepine, vondt i magen og andre psykosomatiske plager, til tross for at svenske barn objektivt sett aldri har vært friskere eller hatt tilgang på et bedre helsevesen.

I andre hoveddel setter man søkelyset på velferdssamfunnet: Hva gjør det med oss at samfunnet tar så stort ansvar for vår helse?